

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ
ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

**Факультет філології
Кафедра української мови
Кафедра української літератури**

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ВИРОБНИЧА НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНА ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА
(У СЕРЕДНІХ КЛАСАХ)»**

Рівень вищої освіти: перший (бакалаврський).

Освітня програма: Українська мова і література.

Спеціалізація: 035.01. Українська мова та література.

Спеціальність: 035. Філологія.

Галузь знань: 03. Гуманітарні науки.

Затверджено на засіданні кафедри української мови (протокол № 1 від 28 серпня 2024 р.) і
кафедри української літератури (протокол № 1 від 26 серпня 2024 р.).

1. Загальна інформація

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	«Виробнича навчально-виховна педагогічна практика (у середніх класах)»
Викладач(-і)	Грещук Валентина Василівна, Слоньовська Ольга Володимирівна.
Контактний телефон викладачів	+380506879363 +380638629015
Е-mail викладачів	valentyna.greshchuk@pnu.edu.ua olha.slonovska@ukr.net
Формат дисципліни	очний
Обсяг дисципліни	9 кредитів ЄКТС, 270 год
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Упродовж практики за встановленим розкладом на кафедрах та з розрахунком відповідного часу.

2. Анотація до освітнього компонента

Надзвичайно важливою складовою професійної підготовки майбутніх філологів є виробнича навчально-виховна педагогічна практика, передбачена навчальними планом. Виробнича навчально-виховна педагогічна практика покликана підготувати студентів до цілісного виконання рецептивних функцій учителя української мови та літератури. Важливим аспектом такого виду діяльності студентів є те, що вони мають можливість інтегрувати знання з різних базових дисциплін (психології, педагогіки, мовознавчих дисциплін, методики навчання української мови та літератури) у єдину систему професійних знань, компетенцій та компетентностей, а також виробляти навички педагогічної праці, удосконалювати сформовані елементарні методичні уміння, вчитися спостерігати й аналізувати уроки української мови та літератури, творчо використовувати досвід кращих учителів школи. Різні види роботи під час практики дають можливість студентам ознайомитися з реальною системою навчально-виховної роботи у школі, із досвідом планування, проведення вчителями уроків, позакласної роботи з предмету, організаційної і виховної роботи класних керівників з учнями та їх батьками. Характер усієї праці має відповідати профілю навчання і за тривалістю не заважати виконанню навчальних завдань.

3. Мета та цілі освітнього компонента

Метою практики є оволодіння студентами сучасними методами, принципами та засобами навчання української мови і літератури, формування у них на базі психолого-педагогічних і фахових знань професійних умінь та навичок для здійснення навчально-виховного процесу з української мови і літератури в закладах загальної середньої освіти, а також самостійно вирішувати типові професійні завдання, передбачені вимогами освітньо-кваліфікаційного рівня учителя української мови і літератури; застосування та продукування нових знань для вирішення проблемних педагогічних і науково-дослідних завдань у ділянці навчання української мови і літератури у закладах загальної середньої освіти, пов'язати набутий досвід із навчальним матеріалом усього курсу методики викладання української мови і літератури.

Основні **цілі** вивчення курсу:

- розвивати і формувати мовленнєву компетентність студентів під час вивчення української мови у закладах загальної середньої освіти на основі знань з основ теорії методики, педагогіки і психології;
- оволодіти сучасними формами, методами, прийомами, засобами, технологіями навчально-виховної роботи в різних типах закладів загальної середньої освіти;
- поглибити та закріпити на практиці теоретичні знання, здобуті в університеті;
- уміти поєднувати теоретичні знання з методики навчання української мови та української літератури з практичною діяльністю навчання учнів;
- забезпечити практичне пізнання студентами закономірностей професійної діяльності та оволодіння способами її організації;
- уміти вирішувати конкретні методичні завдання відповідно до умов педагогічного процесу;
- розвивати у студентів творчі вміння, забезпечити реалізацію особистісного навчання учнів;
- упроваджувати комунікативно-функціональний підхід у процесі проведення уроків з української мови та літератури із використанням сучасних технологій і методик активізації пізнавальної діяльності учнів;
- виховувати у студентів потреби систематично поновлювати свої знання і творчо застосовувати їх на практиці;
- розвивати науково-дослідні вміння з подальшим їх застосуванням.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Під час проходження виробничої навчально-виховної педагогічної практики (у середніх класах) студенти набувають таких загальних і фахових компетентностей, зазначених в ОП «Українська мова і література»:

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

3. Здатність спілкуватися державною мовою в усній і письмовій формах.
11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
12. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

Фахові компетентності:

8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

13. Здатність комплексно використовувати набуті філологічні та методичні знання у практиці викладання української мови і літератури.

14. Здатність застосовувати різноманітні форми та методи викладання української мови і літератури в загальноосвітній школі, професійні знання в організації виховної діяльності в класі; здатність розуміти основні функції та завдання педагогіки школи та специфіки діяльності педагога.

Програмні результати навчання:

1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефхівцями державною мовою усно й письмово, використовувати її для організації ефективної міжкультурної комунікації.

3. Організувати процес свого навчання й самоосвіти.

5. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності.

14. Використовувати українську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

20. Дотримуватися правил академічної доброчесності, тобто принципів особистого прикладу, відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги і взаємодовіри, прозорості, партнерства та взаємодопомоги, компетентності й професіоналізму, законності тощо.

5. Організація навчання

Обсяг освітнього компонента

Вид заняття	Загальна кількість годин
Лекції	0 год.
Практичні заняття	0 год.
Самостійна робота	270 год.

Ознаки освітнього компонента

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативна / вибіркова
Шостий	035 Філологія	Третій	Нормативний

Тематика освітнього компонента

Тема	кількість год.		
	лекції	практ. заняття	сам. роб.
Тема 1. Організаційне заняття. Ознайомлення практикантів зі змістом виробничої навчально-виховної педагогічної практики. Обговорення змісту та організаційного плану роботи.			2

Тема 2. Розподіл практикантів за робочими групами. Ознайомлення з методикою майбутньої роботи, порядком ведення щоденників виробничої навчально-виховної педагогічної практики, спостережень і нотаток, збору й обробки матеріалів тощо.			4
Тема 3. Зміст навчальної та позакласної роботи. Проведення всіх уроків з української мови та української літератури згідно з календарним плануванням вчителя-словесника та організація і проведення позакласної та виховної роботи у класах закладів загальної середньої освіти, на базі яких студенти проходять практику. Виконання індивідуальних завдань з метою формування у студентів умінь і навичок самостійного розв'язання питань, які стосуються навчального процесу.			256
Тема 4. Перевірка щоденників педагогічної практики та напрацьованих матеріалів.			4
Тема 5. Підсумкова конференція. Звіт студентів-практикантів.			4
	ЗАГ.:		270

6. Система оцінювання освітнього компонента

Загальна система оцінювання освітнього компонента	<p>Хід виконання студентами програми виробничої навчально-виховної педагогічної практики здійснюється за допомогою поточного і підсумкового форм контролю. Методами поточного контролю є: щоденник практики (ведеться на базі практики), журнал обліку консультацій студента-практиканта з керівником-методистом від навчального підрозділу (ведеться у навчальному закладі). Основним методом підсумкового контролю є підсумковий звіт із практики.</p> <p>Поточний контроль виконання студентом-практикантом програми виробничої педагогічної практики (проведення й аналіз пробних/залікових уроків і позакласних та виховних заходів) здійснюють керівник-методист і вчитель. Рекомендується використовувати зразки форм: для ведення спостереження за уроком, профілю класу, конспекту проведеного уроку, самоаналізу уроку, оцінювання конспекту уроку, оцінювання уроку, оцінювання самоаналізу уроку, оцінювання позакласного заходу. Контроль за веденням щоденника з практики здійснює керівник-методист бази практики та керівник-методист навчального підрозділу. Контроль за веденням журналу обліку консультацій здійснює керівник-методист навчального підрозділу.</p> <p style="text-align: center;">Підсумковий контроль виконання студентом програми</p>
---	--

	<p>виробничої навчально-виховної педагогічної практики здійснює керівник-методист практики підрозділу, враховуючи звіт учителя про результати діяльності студента-практиканта.</p> <p>Результати практики підводяться на підсумковій конференції. Диференційна оцінка з практики враховується нарівні з іншими оцінками, які характеризують успішність студента. Загальна оцінка навчальної та позакласної роботи студентів-практикантів виводиться на основі таких критеріїв:</p> <ul style="list-style-type: none"> - знання шкільної програми; - оцінювання проведених уроків; - набуті методичні вміння та навички; - аналіз відвіданих уроків учителів-предметників і студентів-практикантів; - оцінювання роботи класним наставником (виховні та позакласні заходи, щоденник психолого-педагогічних спостережень); - індивідуальне завдання студента (здобуття сертифіката неформальної освіти на одній із відповідних платформ (див. п.7. Політика освітнього компонента)); - звіт студента-практиканта про проходження виробничої навчально-виховної педагогічної практики; - оцінювання психолого-педагогічної характеристики на учня; - підсумкова оцінка.
<p>Вимоги до звіту студента про проходження виробничої навчально-виховної педагогічної практики</p>	<p>У звіті студент у систематично описує роботу, що ним особисто виконана. Студентський звіт не повинен бути дослівним переписуванням матеріалів без практичного застосування, а також цитуванням літературних джерел, він визначає основні види робіт, виконані під час практики та їх опис. Звіт засвідчують керівник бази практики та керівник практики від ЗВО, він складається за відповідною схемою.</p> <p>Аналіз звітних документів практиканта дозволяє методистам, керівникам практики зробити висновки про якість роботи, рівень підготовленості студента-практиканта до майбутньої навчально-виховної роботи в школі, ставлення до обраної професії.</p> <p>За наявності переліченої звітності, а також на підставі особистої оцінки методист виставляє загальну оцінку за педагогічну практику, яка заноситься до відомості та залікової книжки студента.</p> <p style="text-align: center;">Структура та зміст звіту виробничої навчально-виховної педагогічної практики</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Титульна сторінка звіту. 2. Вступ, у якому коротко розкривається роль, місце та мета проведеної практики в системі професійної підготовки вчителя української мови та літератури (основні принципи та завдання організації практики, визначення професійних умінь і навичок, які повинні формуватися і вдосконалюватися під час практики). 3. Основна частина містить підрозділи з навчальної, виховної та науково-дослідної роботи відповідно до конкретних завдань програми практики зі спеціальності і педагогіки.

	<p>4. Зразки плану-конспекту проведеного залікового уроку, плану-конспекту проведеного позакласного і виховного заходів.</p> <p>5. Висновки: які знання, вміння та навички здобуті у процесі проходження практики, пропозиції щодо удосконалення організації практики.</p> <p>6. Додатки: щоденник практиканта з розділами: «Індивідуальний план практики студента» з оцінками роботи, «Залікові роботи та виховні заходи» з оцінками, відгук керівника практики від бази практики, відгук керівника практики від кафедри.</p>
Практичні заняття	Студент проводить уроки згідно з попередньо розробленим планом, який узгоджує з учителем. Студент-практикант здійснює письмовий аналіз проведених уроків і долучає його до звіту про проходження практики.
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент, що не виконав програму практики і отримав незадовільний відгук на базі практики або незадовільну оцінку за роботу вчителем-предметником, направляється на практику вдруге, в період канікул, або відраховується з навчального закладу. Документація має бути здана впродовж 7 днів після завершення практики.
Підсумковий контроль	<p>Підсумковий контроль виконання студентом програми виробничої навчально-виховної педагогічної практики здійснює керівник-методист практики підрозділу, урахувавши звіт учителя про результати діяльності студента-практиканта.</p> <p>Результати практики підводяться на підсумковій конференції. Диференційна оцінка з практики враховується нарівні з іншими оцінками, які характеризують успішність студента.</p>
7. Політика освітнього компонента	

Організація та проведення практики відбувається відповідно до [«Положення про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Письмові роботи. Перелік документів, які студент подає на кафедру після завершення практики:

1. Титульна сторінка звіту.
2. Вступ, у якому коротко розкривається роль, місце та мета проведеної практики в системі професійної підготовки вчителя української мови та літератури (основні принципи та завдання організації практики, визначення професійних умінь і навичок, які повинні формуватися і вдосконалюватися під час практики).
3. Основна частина містить підрозділи з навчальної, виховної та науково-дослідної роботи відповідно до конкретних завдань програми практики зі спеціальності і педагогіки.
4. Зразки плану-конспекту проведеного залікового уроку, плану-конспекту проведеного позакласного і виховного заходів.
5. Висновки: які знання, вміння та навички здобуті у процесі проходження практики, пропозиції щодо удосконалення організації практики.
6. Додатки: щоденник практиканта з розділами: «Індивідуальний план практики студента» з оцінками роботи, «Залікові роботи та виховні заходи» з оцінками, відгук керівника практики від бази практики, відгук керівника практики від кафедри.

Усі матеріали подаються у друкованому вигляді у форматі А4, шрифт Times New Roman 14 та на електронному носії. Уся звітна документація має бути оригінальною.

Академічна доброчесність. У [«Кодексі честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника»](#) встановлено морально-етичні принципи та правила поведінки для всіх учасників навчально-освітнього процесу. За цим документом представники університетської громади повинні дотримуватися принципів академічної доброчесності та у всій своїй навчальній і викладацькій діяльності зобов'язані діяти порядно і доброчесно.

За дотриманням членами університетської громади морально-етичних та правових норм цього Кодексу відповідає [Комісія з питань етики та академічної доброчесності](#) при університеті, яка відстежує і регламентує поведінку здобувачів освіти в навчальному процесі.

Відвідування занять урегульовано [«Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#). Виробнича навчально-виховна педагогічна практика передбачає обов'язкове перебування студентів на базі практики, проведення уроків, позакласного і виховного заходів, виконання інших форм робіт.

Неформальна освіта. Порядок здобуття неформальної освіти та визнання її результатів регламентує [«Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника»](#).

Для здобуття неформальної освіти рекомендовано використання платформ Coursera, Prometheus, Udemy, EdEra, ВУМ, Всеосвіта, УМІТИ та ін.

8. Рекомендована література

1. Босак С. Особистісно-орієнтоване навчання – у практиці. *Українська мова і література в школі*. 2003. №8. С. 37-41.
2. Будій Н. Психолого-педагогічна підтримка креативності учнів на уроках української мови у ході виконання творчих завдань. *Освіта та розвиток обдарованої особистості*. 2014. № 1. С. 46-49.
3. Варзацька Л., Кратасюк Л. Інтерактивні методи навчання: лінгводидактичні засади. *Дивослово*. 2004. №11. С. 519-521.
4. Гляненко К. Вдосконалення мовленнєвих навичок на уроках української мови. *Гуманітарний вісник Державного вищого навчального закладу «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»*. Педагогіка. Психологія. Філософія. 2014. Вип. 33. С. 32-39. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/gvdpdu_2014_33_6
5. Голокоз Н. Використання тестових технологій на уроках української мови для підвищення якості навчальних досягнень учнів. *Таврійський вісник освіти*. 2013. № 2. С. 38- 41. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2013_2_10
6. Голуб Н. Стимулювання учнів 5-7 класів до гармонійного діалогу на уроках української мови. *Наукові записки*. Серія: Філологічна. 2012. Вип. 31. С. 125-128.
7. Горох Г. Дитячі поетичні тексти як основний дидактичний матеріал на уроках української мови. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2014. Вип.17. С. 141-147.
8. Горошкіна О. М. Сучасний урок української мови: від планування до проведення. *Вивчаємо українську мову та літературу* : науково-практичний журнал. Вип 5 (78). Харків : Основа, 2010. 111 с.
9. Гудима Н. Лексикографічна робота на уроках української мови з вивчення запозиченої лексики. *Педагогічна освіта: теорія і практика*. 2015. Вип. 18. С. 137-143.
10. Грещук В. Виробнича навчально-виховна педагогічна практика. Методичні рекомендації до проведення виробничої навчально-виховної педагогічної практики. Івано-Франківськ: «Голіней», 2020. 78 с.
11. Грещук Валентина. Готуємося до педагогічної практики. Джерела. 2018. №1-4 (87-90). С.64-65.
12. Грещук В. Методичні рекомендації до проведення уроків з української мови (Будова слова. Словотвір) для студентів Факультету філології спеціальностей «035 Філологія. 035.01 Українська мова та література», «014 Середня освіта 014.01 Українська мова та література». Івано-Франківськ: НАІР, 2024. 88 с. <http://lib.pu.if.ua:8080/handle/123456789/19206>
13. Грещук В.В. Патріотичне виховання молоді на поетичних текстах про війну.

Українознавство та етнопедагогіка: витоки, становлення та розвиток шкільництва на теренах Прикарпаття: матеріали обласної педагогічної науково-практичної конференції / авторка ідеї та упорядниці Л. Максим'як. Івано-Франківськ: Івано-Франківський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти; навчально-науковий Інститут українознавства Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника; Науково-дослідний інститут українознавства Київського національного університету імені Тараса Шевченка. 2024. С. 27–32. URL: https://www.ippo.if.ua/images/stories/Osvitjanske_slovo/zbirnyk_konf.docx.pdf

14. Грещук В.В. Формування етнокультурної компетентності здобувачів освіти засобами поетичного тексту. Україно моя вишивана: етнокультурний та освітньо-виховний потенціал української вишиванки: зб. тез Міжнародної науково-практичної конференції, 16 травня 2024 р. Київ: Грамота, 2024. С. 51–54. URL: https://drive.google.com/file/d/1cADf9RGKqxAUsABynZNQfcruXV_b5ltd/view?usp=sharing
15. Дзьоба В. Використання ІКТ на уроках української мови і літератури в контексті проекту “Відкритий світ. *Таврійський вісник освіти*. 2016. № 4. С. 103-108. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2016_4_22
16. Діденко Т. Організація роботи з обдарованими учнями на уроках української мови і літератури. *Рідна школа*. 2014. № 10. С. 25-31.
17. Дмитрієва І. Збагачення словникового запасу учнів спеціальної школи на уроках української мови. *Освіта осіб з особливими потребами: шляхи розбудови*. 2015. Вип. 10. С. 56-61.
18. Дороз В. Ф. Методика викладання української мови : навч. посібн. Київ: Центр навч. літ-ри, 2008. 176 с.
19. Жулева Л. Упровадження інноваційних, інтерактивних методів і форм навчання на уроках української мови та літератури. *Педагогічні науки*. 2011. Вип. 60. С. 356-362.
20. Загальноєвропейські Рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання. Київ : Ленвіт, 2003. 261 с.
21. Кардаш Л. Лінгвістичні, психолого-педагогічні та лінгводидактичні засади розвитку зв'язного мовлення школярів на уроках української мови. *Молодий вчений*. 2017. № 5. С. 360-364.
22. Коваль Г.П. Методика викладання української мови. Рекомендації до виконання науково-дослідної тематики : навч.-метод. посібник / Г. П. Коваль, Т.Б.Суржук. Рек. МОН. Тернопіль: Богдан, 2010. 368 с.
23. Коваль Г. П. Методика викладання української мови : навч.-метод. посібник / Г. П. Коваль, Н. І. Деркач, М. М. Наумчук. Рек. МОН, 2-е вид. доопр. та доп. Тернопіль: Астон, 2008. 287 с.
24. Козир М. Аргументація як інтелектуально-комунікативна діяльність учнів 5-7 класів на уроках української мови. *Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського*. Серія : Педагогіка і психологія. 2014. Вип. 41. С. 42-46. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nzvdpu_pp_2014_41_10
25. Козлова Л. Використання інформаційно-комунікативних технологій як засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках української мови і літератури. *Таврійський вісник освіти*. 2015. № 4. С. 139-145. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2015_4_27

26. Корнійко В. Гра як один із методів активного навчання на уроках української мови та літератури. *Українська література в загальноосвітній школі*. 2012. № 11. С. 32-34.
27. Котух Н. Інтелектуальні ігри на уроках української мови. *Рідний край*. 2017. № 1. С. 65-69. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Almpolt_2017_1_26
28. Криворученко С. Виховання учнів на уроках української мови та літератури засобами літературного краєзнавства. *Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського*. Серія : Педагогічні науки. 2017. № 3. С.224-230.
29. Лещенко Л. Особливості роботи з текстом на уроках української мови за компетентнісним підходом. *Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Педагогічні науки*. 2016. № 1(1). С. 79-85. URL : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnup_2016_1\(1\)16](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvvnup_2016_1(1)16)
30. Мандрик Н. До проблем сучасного уроку української мови. *Оновлення змісту, форм та методів навчання і виховання в закладах освіти*. 2014. Вип.8. С. 139-142.
31. Мартинюк А. М. Мовна освіта в умовах глобалізації: виклики та перспективи. Київ: Видавництво «Ін Юре», 2020. 240 с.
32. Методика навчання рідної мови в середніх навчальних закладах / за ред. М. І. Пентилюк. Київ, 2000. С. 59-66. С. 150-154. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nchnpu_016_2013_20_39
33. Нагрибельна І. Методика навчання лексики на уроках української мови. *Молодий вчений*. 2017. № 4. С. 402-405.
34. Надурак С.В., Слоньовська О.В. Вивчення української літератури: Методичні поради. Розробки уроків. Матеріали для інтеграції. 9 клас: Посібник. Харків: Ранок. 2004. 206 с.
35. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н.М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.
36. Омельчук С. Проблемно-пошукове навчання морфології української мови. *Нова педагогічна думка*. 2012. № 3. С. 83-87.
37. Педагогічна практика в системі професійної підготовки вчителя української мови і літератури / ред. Г. І. Дідук. Тернопіль, 2007. 144 с.
38. Положення про організацію та проведення практики у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Введено в дію наказом ректора Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника від 28 квітня 2023 р. № 246.
URL: <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/05/polozhennia-pro-orhanizatsiiu-ta-provedennia-praktyky-2023.pdf>
39. Правова Н. Значення аудіювання на уроках української мови під час усного практичного курсу. *Вісник Луганського національного університету імені Тараса Шевченка. Педагогічні науки*. 2012. № 24(2). С. 56-60.
URL : [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2012_24\(2\)_10](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vlup_2012_24(2)_10)
40. Роїк О. Розвиток та збагачення словникового запасу школярів у процесі їх ознайомлення з поняттями синоніми та антоніми. *Прикарпатський вісник НТШ*. Серія Слово. 2014. № 2. С. 22-33.
41. Семенів Н. Особливості використання електронного підручника на уроках української мови. *Проблеми сучасного підручника*. 2016. Вип. 16. С. 384-392. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/psp_2016_16_36
42. Слоньовська О. Вивчення української літератури: Методичні поради. Розробки уроків. Матеріали для інтеграції. 5 клас: Посібник. Харків: Ранок, 2005. 190 с.
43. Слоньовська О.В. Конспекти уроків з української літератури. Нове прочитання творів. 9 клас: Посібник. К.: Рідна мова, 2000. 591 с.
44. Слоньовська О.В. Конспекти уроків з української літератури. 9 клас: Посібник. К.: Рідна мова, 2001. 280 с.
45. Слоньовська О., Пасічник Є. Українська література: Підруч. для 7 кл. Київ: Арт-

- Освіта, 2005. 352 с.
46. Заболотний В., Заболотний О., Слоньовська О., Ярмутьська І. Українська література: підручник для 5 класу. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 8 лютого 2024 р. № 140). Київ: Видавництво «Літера ЛТД», 2024. 208 с.
  47. Заболотний В., Заболотний О., Слоньовська О., Ярмутьська І. Українська література: підручник для 7 класу. Рекомендовано Міністерством освіти і науки України (наказ Міністерства освіти і науки України від 05.02.2024 № 124). Київ: Видавництво «Літера ЛТД»; 2024. 288 с.
  48. Українська література: Підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти. За загальною редакцією Слоньовської О. В., канд. пед. наук, професора. У співавторстві: Віктор Заболотний, Олександр Заболотний, Ольга Слоньовська, Іванна Ярмутьська . Підручник укладено відповідно до Модельної навчальної програми «Українська література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти (автори: Архипова В. П., Січкач С. І., Шило С. Б. Київ: «Літера ЛТД», 2023. 256 с. (12,2 друк. арк.)
  49. Заболотний В. Заболотний О., Слоньовська О., Ярмутьська І. Українська література: підручник для 6 класу закладів загальної середньої освіти. За загальною редакцією Слоньовської О. В., канд. пед. наук, професора. Київ: видавництво «Літера ЛТД». 2023. 288 с.
  50. Слоньовська О.В. Українська література. 8 клас: Підручник (ISBN) Електронний варіант. Підручник для класів із поглибленим вивченням української літератури» Київ: Літера ЛТД, 2022. 380 с.
  51. «Українська література. 5 клас: Підручник. За загальною редакцією Слоньовської О.В. У співавторстві: В.В.Заболотний, О.В.Заболотний, О.В. Слоньовська, І.В. Ярмутьська». Відповідно до Модельної навчальної програми «Українська література. 5 – 6 класи для закладів загальної середньої освіти Архипової В.П., Січкач С.І., Шило С. Б. Київ: Видавництво «Літера ЛТД», 2022. 208 с.
  52. Слоньовська О.В. Українська література. Підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів / Ольга Слоньовська. Київ: Літера, 2021. Видання друге, доповнене. 256 с.
  53. Слоньовська О. В. Виробнича навчально-виховна практика (Методичні рекомендації проходження виробничої навчально-виховної практики студентами денної і заочної форм навчання спеціальностей 014 Середня освіта 014.01 Українська мова і література та 035 Філологія 035.01 Українська мова і література). Івано-Франківськ: Місто НВ, 2020. 27 с.
  54. Соснова М. Особливості застосування мультимедіа на уроках української мови. *Наукові записки Кіровоградського державного педагогічного університету імені Володимира Винниченка*. Серія : Педагогічні науки. 2014. Вип. 132. С. 151-154. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nz_p_2014_132_40
  55. Сукмановська С. Інтерактивні технології навчання – засіб активізації пізнавальної діяльності учнів на уроках української мови під час вивчення лексикології. *Рідне слово в етнокультурному вимірі*. 2012. С. 478-481.
  56. Тарабанова Я. Виховання національної свідомості учнів на уроках української мови засобами роботи над текстом. *Таврійський вісник освіти*. 2013. № 4. С. 185-191 URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Tvo_2013_4_34
  57. Ясак Т. Активізація навчально-пізнавальної діяльності учнів 9 класу на уроках української мови засобами інформаційно-комунікаційних технологій.
  58. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Педагогіка. Психологія*. 2010. №2. С. 43-47. URL : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Potip_2010_2_11

Викладачі:

кандидат філологічних наук, доцент Валентина ГРЕЩУК,

кандидат педагогічних наук, професор Ольга СЛОНЬОВСЬКА